

Uchwała Nr 6/2014-2015
Rady Wydziału Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych
Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II
w Białej Podlaskiej z dnia 5 grudnia 2014 r. w sprawie zatwierdzenia
programu praktyk na kierunku Filologia: specjalność Filologia angielska

Działając na podstawie § 46 pkt. 8 Statutu Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej z dnia 27 czerwca 2014 r. (Uchwała Senatu Nr 57/2014 w sprawie uchwalenia zmian oraz przyjęcia tekstu jednolitego Statutu Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej z dnia 27 czerwca 2014 r.) art. 68 ustawy z dnia 27.07.2005 Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. 2012, poz. 572 z późn. zm.)

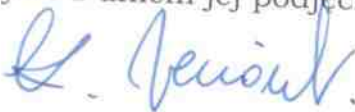
Rada Wydziału uchwała, co następuje:

§1.

Rada Wydziału w głosowaniu jawnym zatwierdza program praktyk na kierunku Filologia: specjalność Filologia angielska, stanowiący załącznik nr 1 do uchwały.

§2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

dr hab. n. med. prof. nadzw. PSW Krzysztof Jeziorski

Przewodniczący
Rady Wydziału Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych

Załącznik nr 1 do uchwały nr 6/2014-2015
Rady Wydziału Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych
Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II
w Białej Podlaskiej z dnia 5 grudnia 2014 r.
w sprawie zatwierdzenia programu praktyk
na kierunku Filologia; specjalność Filologia angielska

Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej

Wydział Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych

Katedra Nauk Humanistycznych i Społecznych

Zakład Neofilologii

Kierunek: Filologia – Specjalność: Filologia angielska

Studia pierwszego stopnia - Specjalizacja: Nauczycielska

Rok akademicki: 2014 / 2015

PROGRAM PRAKTYK DYDAKTYCZNYCH

Studia stacjonarne

Podstawa prawna: Program Praktyk Dydaktycznych został opracowany na podstawie zapisów zawartych w *Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 roku w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela*, a także w odniesieniu do programu kształcenia dla kierunku Filologia.

Niniejszy *Program Praktyk Dydaktycznych* wraz *Regulaminem Praktyk Dydaktycznych* określa cele wraz z opisem efektów praktyk zawodowych prowadzonych na studiach pierwszego stopnia, kierunek: Filologia, specjalność: Filologia angielska, specjalizacja: nauczycielska. Zawiera także opis form, organizacji i warunków zaliczenia praktyk oraz określa obowiązki organizatorów i uczestników praktyk.

Ilekróć w w/w dokumentach jest mowa o: (1) PSW, oznacza to Państwową Szkołę Wyższą im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej, (2) Opiekunie Praktyk - termin ten odnosi się do nauczyciela akademickiego sprawującego nadzór dydaktyczno-wychowawczy nad praktykami, (3) Mentorze – oznacza nauczyciela-opiekuna praktykanta w danym typie szkoły sprawującego nadzór nad wykonywaniem przez studentów zadań wynikających z Programu i Regulaminu Dydaktycznych.

Rozdział I.

Ogólne cele i efekty Praktyk Dydaktycznych

Praktyki Dydaktyczne stanowią integralną część procesu kształcenia na specjalności *Filologia angielska*. W trakcie ich trwania studenci uzupełniają, nabywają oraz rozwijają i doskonalą wiedzę i umiejętności niezbędne do wykonywania zawodu nauczyciela kierunkowego języka obcego, tzn. języka angielskiego w przedszkolach (edukacja przedszkolna) i szkołach podstawowych.

Ogólne cele praktyk obejmują:

1. poznanie specyfiki, zasad organizacji pracy i funkcjonowania szkół lub placówek, do pracy w których przygotowani są studenci (przedszkole i/lub szkoła podstawowa);
2. nabycie umiejętności prowadzenia obserwacji lekcji i jej dokumentowania;
3. nabycie umiejętności planowania, prowadzenia i dokumentowania zajęć szkolnych;
4. nabycie umiejętności analizy pracy nauczyciela;
5. nabycie umiejętności analizowania własnej pracy oraz jej efektów;
6. nabycie umiejętności analizy pracy ucznia, w tym umiejętności rozpoznawania / zbierania informacji dotyczących bieżących potrzeb indywidualnych i zainteresowań uczniowskich oraz potrzeb uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
7. poznanie problemów wychowawczych i edukacyjnych w danej placówce;
8. kształtowanie postaw otwartości na nowe doświadczenia, rzetelności i sumienności w podejściu do uczniów i wykonywaniu własnej pracy oraz gotowości do współpracy z innymi uczestnikami procesu pedagogicznego / dydaktyczno-wychowawczego.

Efekty uczenia się w trakcie trwania Praktyk Dydaktycznych:

1. Student zna i potrafi omówić specyfikę, zasady organizacji pracy i funkcjonowania placówek, do pracy w których jest przygotowywany (przedszkole i/lub szkoła podstawowa).

Metody weryfikacji:

(a) Raport z pracy pedagogicznej / dydaktyczno-wychowawczej przedszkola i/lub szkoły podstawowej przygotowany przez studenta po odbyciu Praktyki Zblokowanej, zawierający informacje dotyczące w szczególności: realizowanych przez daną placówkę zadań dydaktycznych, sposobu jej funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji i form współpracy z rodzicami, z uwzględnieniem opisu problemów wychowawczych i edukacyjnych w danej placówce.

(b) Potwierdzenie zapoznania studenta z różnymi aspektami specyfiki pracy w przedszkolu i/lub szkole podstawowej i akceptacja Raportu przez Mentora Praktyki Zblokowanej – podpis Mentora złożony na końcu Raportu.

2. Student posiada umiejętności prowadzenia obserwacji lekcji i jej dokumentowania.

Metody weryfikacji:

(a) Systematycznie i rzetelnie prowadzony Dziennik Praktyk zawierający zwięzły opis przebiegu każdej lekcji obserwowanej podczas Praktyki Śródrocznej Obserwacyjnej i Praktyki Zblokowanej wraz z refleksją studenta (wpisy w Dzienniku potwierdzone podpisem Mentora Praktyki Śródrocznej Obserwacyjnej i Praktyki Zblokowanej na dole każdej Karty Tygodniowej; opcjonalnie: karty obserwacyjne z Praktyki Zblokowanej zaakceptowane i podpisane przez Mentora).

(b) Sporządzenie i wykorzystanie własnych notatek z obserwacji lekcji w przedszkolu/szkole podstawowej do omówienia wybranych aspektów procesu dydaktycznego oraz pracy nauczyciela i ucznia podczas zajęć *Podstawy dydaktyki* oraz *Dydaktyka języka angielskiego* w PSW. Notatki przygotowywane są w odpowiedzi na zadania wyznaczone przez nauczycieli ww. przedmiotów w PSW w formie kart obserwacyjnych. Student systematycznie wypełnia karty, jest obowiązany przynosić je na ww. zajęcia, a na koniec semestru przedkłada prowadzącym ww. przedmioty komplet kart w portfolio.

3. Student posiada umiejętności planowania, prowadzenia i dokumentowania zajęć szkolnych, w tym umiejętność oceny przydatności typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań dydaktycznych i wychowawczo-opiekuńczych; potrafi samodzielnie dostosowywać sposoby i treści nauczania do potrzeb i możliwości uczniów; potrafi doskonalić własny warsztat pedagogiczny z wykorzystaniem nowoczesnych środków i metod pracy.

Metody weryfikacji:

(a) Konspekty dokumentujące samodzielne przygotowanie i przeprowadzenie lekcji kierunkowego języka obcego (języka angielskiego) – wymagane: 35 godzin, zalecane: 42 godziny, omówione i zatwierdzone przez Mentora Praktyki Zblokowanej (podpis Mentora na każdym konspekcie);

(b) Pisemna refleksja studenta dotycząca każdej z przeprowadzonych lekcji – wymagane: 35 godzin, zalecane: 42 godziny – (tzn. refleksja na temat przebiegu zaplanowanego procesu dydaktycznego, skuteczności dobranych metod/technik/form pracy oraz ich efektów; polecyjne wnioski studenta wpisane na końcu każdego konspektu).

4. Student posiada umiejętności analizy pracy nauczyciela.

Metody weryfikacji:

(a) Analiza i omówienie różnych aspektów pracy nauczyciela z Mentorem Praktyki Zblokowanej, potwierdzone wpisem Mentora w Dzienniku Praktyk (na stronie: *Uwagi zakładów pracy*);

(b) Opis i analiza wybranych aspektów pracy nauczyciela przygotowane przez studenta w formie odrębnego Raportu pt. *Analiza pracy nauczyciela*, zaakceptowanego i podpisanego przez Mentora Praktyki Zblokowanej.

5. Student potrafi dokonywać analizy własnych działań pedagogicznych / dydaktyczno-wychowawczych oraz ich efektów i wskazywać obszary wymagające modyfikacji; potrafi eksperymentować i wdrażać działania innowacyjne.

Metody weryfikacji:

(a) Analiza i omówienie z Mentorem Praktyki Zblokowanej różnych aspektów pracy własnej studenta i jej wyników, potwierdzone wpisem Mentora w Dzienniku Praktyk (na

stronie: *Uwagi zakładów pracy*);

(b) Opis i analiza wybranych aspektów pracy własnej i jej wyników przygotowane przez studenta w formie odrębnego Raportu pt. *Analiza pracy własnej i jej efektów*, zaakceptowanego i podpisanego przez Mentora Praktyki Zblokowanej.

6. Student posiada umiejętności analizy pracy ucznia, w tym umiejętności rozpoznawania / zbierania informacji dotyczących bieżących potrzeb indywidualnych i zainteresowań uczniowskich, z uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i uczniów szczególnie uzdolnionych.

Metody weryfikacji:

(a) Analiza i omówienie z Mentorem Praktyki Zblokowanej różnych aspektów pracy ucznia, z uwzględnieniem informacji dotyczących bieżących potrzeb indywidualnych i zainteresowań uczniowskich, potrzeb uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i uczniów szczególnie uzdolnionych, potwierdzone wpisem Mentora w Dzienniku Praktyk (na stronie: *Uwagi zakładów pracy*);

(b) Opis i analiza wybranych aspektów pracy ucznia, z uwzględnieniem informacji dotyczących bieżących potrzeb indywidualnych i zainteresowań uczniowskich, potrzeb uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i uczniów szczególnie uzdolnionych, przygotowane w formie odrębnego Raportu pt. *Analiza pracy ucznia*, zaakceptowanego i podpisanego przez Mentora Praktyki Zblokowanej.

7. Student zna i potrafi omówić rodzaje problemów wychowawczych i edukacyjnych w danej placówce.

Metody weryfikacji:

(a) *Raport z pracy pedagogicznej / dydaktyczno-wychowawczej* przedszkola / szkoły podstawowej przygotowany przez studenta po odbyciu Praktyki Zblokowanej, w którym oprócz innych zagadnień student opisuje rodzaje problemów wychowawczych i edukacyjnych w danej placówce (patrz: punkt 1.a), zaakceptowany i podpisany przez Mentora Praktyki Zblokowanej.

(b) Potwierdzenie zapoznania i omówienia ze studentem różnych rodzajów problemów wychowawczych i edukacyjnych w danej placówce (wpis Mentora w Dzienniku Praktyk na stronie: *Uwagi zakładów pracy*) oraz akceptacja Raportu przez Mentora Praktyki Zblokowanej – podpis Mentora złożony na końcu Raportu.

8. Student wykazuje postawy otwartości na nowe doświadczenia, rzetelności, odpowiedzialności i sumienności w podejściu do uczniów i wykonywania własnej pracy; wykazuje postawy gotowości do współpracy z innymi uczestnikami procesu pedagogicznego / dydaktyczno-wychowawczego; charakteryzuje się wrażliwością etyczną, empatią, postawami prospołecznymi oraz wykazuje cechy refleksyjnego praktyka.

Metody weryfikacji:

(a) Opinia i ocena pracy studenta oraz jego postaw potwierdzająca nabycie i/lub rozwinięcie ww. kompetencji, wydana przez Mentora Praktyki Zblokowanej – wpis na końcu Dziennika Praktyk (na stronie: *Uwagi zakładów pracy*).

(b) Potwierdzenie nabycia i/lub rozwinięcia ww. cech i postaw przez studenta we wszystkich przygotowanych przez niego Raportach oraz refleksjach w Dzienniku Praktyk i na końcu konspektów lekcyjnych.

Sylwetka praktykanta: wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne

Po zakończeniu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela absolwent:

(1) posiada wiedzę na temat:

- (a) struktury i funkcjonowania szkół i/lub placówek, w których odbywały się praktyki nauczycielskie oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy w tych instytucjach;
- (b) specyfiki funkcjonowania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- (c) metodyki wykonywania zadań – norm, procedur i dobrych praktyk stosowanych w wybranym obszarze działalności pedagogicznej (wychowanie przedszkolne, nauczanie w szkołach ogólnodostępnych i/lub w szkołach i oddziałach specjalnych oraz integracyjnych);
- (d) etyki zawodu nauczyciela i projektowania ścieżki własnego rozwoju zawodowego;

(2) w zakresie umiejętności:

- (a) potrafi dokonywać obserwacji sytuacji pedagogicznych i wykorzystywać wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki, psychologii oraz dydaktyki i metodyki szczegółowej do analizowania i interpretowania tych sytuacji, a także diagnozowania i prognozowania nowych zdarzeń pedagogicznych;
- (b) potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań oraz samodzielnie zdobywać wiedzę, dobierać i wykorzystywać dostępne materiały, środki i metody pracy, korzystając z różnych źródeł i nowoczesnych technologii, w celu projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych);
- (c) posiada umiejętności diagnostyczne pozwalające na rozpoznawanie sytuacji uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz potrafi pracować z tymi uczniami, indywidualizować zadania oraz dostosowywać metody i treści do ich potrzeb i możliwości;
- (d) posiada rozwinięte kompetencje komunikacyjne: potrafi porozumiewać się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk, będącymi w różnej kondycji emocjonalnej, dialogowo rozwiązywać konflikty i konstruować dobrą atmosferę dla komunikacji w klasie szkolnej oraz kierować procesami kształcenia i wychowania;
- (e) potrafi umiejętnie (współ)pracować z grupą (zespołem wychowawczym, klasowym); potrafi animować prace nad rozwojem uczestników procesów pedagogicznych, wspierać ich samodzielność w zdobywaniu wiedzy oraz inspirować do działań na rzecz uczenia się przez całe życie;
- (f) potrafi posługiwać się zasadami i normami etycznymi w wykonywanej działalności, analizować własne działania pedagogiczne i wskazywać obszary wymagające modyfikacji, potrafi eksperymentować i wdrażać działania innowacyjne oraz zaprojektować plan własnego rozwoju zawodowego.

(3) w zakresie kompetencji społecznych:

- (a) ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności; rozumie potrzebę ciągłego

dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego; dokonuje oceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności w trakcie realizowania działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych); wykazuje cechy refleksyjnego praktyka;

(b) ma świadomość konieczności prowadzenia zindywidualizowanych działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) w stosunku do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;

(c) ma świadomość znaczenia profesjonalizmu, istnienia etycznego wymiaru diagnozowania i oceniania uczniów, refleksji na tematy etyczne i przestrzegania zasad etyki zawodowej;

(d) jest gotowy do podejmowania indywidualnych i zespołowych działań na rzecz podnoszenia jakości pracy szkoły.

Rozdział II.

Formy i treści Praktyk Dydaktycznych

W trakcie praktyki następuje kształtowanie kompetencji dydaktycznych przez:

1. **zapoznanie się ze specyfiką szkoły lub placówki**, w której odbywane są praktyki, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań dydaktycznych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji;

2. **obserwowanie**¹:

(a) czynności podejmowanych przez Mentora w toku prowadzonych przez niego lekcji (zajęć) oraz aktywności uczniów,

(b) toku metodycznego lekcji (zajęć), stosowanych przez Mentora metod i form pracy oraz wykorzystywanych pomocy dydaktycznych,

(c) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca) – dziecko oraz interakcji między dziećmi lub młodzieżą w toku lekcji (zajęć),

(d) procesów komunikowania się interpersonalnego i społecznego w klasie, ich prawidłowości i zakłóceń,

(e) sposobów aktywizowania i dyscyplinowania uczniów oraz różnicowania poziomu aktywności poszczególnych uczniów,

(f) sposobu oceniania uczniów,

(g) sposobu zadawania i kontrolowania pracy domowej,

(h) dynamiki i klimatu społecznego klasy, ról pełnionych przez uczniów, zachowania i postaw uczniów,

(i) funkcjonowania i aktywności w czasie lekcji (zajęć) poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,

¹ **Uwaga:** Istnieje możliwość obserwowania zajęć prowadzonych przez innych nauczycieli języków obcych za ich zgodą i pod nadzorem Mentora w szkole, w której odbywa się praktyka.

(j) działań podejmowanych przez Mentora na rzecz zachowania dyscypliny,

(k) organizacji przestrzeni w klasie, sposobu jej zagospodarowania (ustawienie mebli, wyposażenie, dekoracje);

3. współdziałanie z Mentorem praktyk w:

(a) planowaniu i przeprowadzaniu lekcji (zajęć),

(b) organizowaniu pracy w grupach,

(c) przygotowywaniu pomocy dydaktycznych,

(d) wykorzystywaniu środków multimedialnych i technologii informacyjnej w pracy dydaktycznej,

(e) kontrolowaniu i ocenianiu uczniów,

(f) podejmowaniu działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,

(g) organizowaniu przestrzeni klasy,

(h) podejmowaniu działań w zakresie projektowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej;

4. pełnienie roli nauczyciela, w szczególności:

(a) planowanie lekcji (zajęć), formułowanie celów, dobór metod i form pracy oraz środków dydaktycznych,

(b) dostosowywanie metod i form pracy do realizowanych treści, etapu edukacyjnego oraz dynamiki grupy uczniowskiej,

(c) organizację i prowadzenie lekcji (zajęć) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze,

(d) wykorzystywanie w toku lekcji (zajęć) środków multimedialnych i technologii informacyjnej,

(e) dostosowywanie sposobu komunikacji w toku lekcji (zajęć) do poziomu rozwoju uczniów,

(f) animowanie aktywności poznawczej i współdziałania uczniów, rozwijanie umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy z wykorzystaniem technologii informacyjnej,

(g) organizację pracy uczniów w grupach zadaniowych,

(h) dostosowywanie podejmowanych działań do możliwości i ograniczeń uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,

(i) diagnozowanie poziomu wiedzy i umiejętności uczniów,

(j) podejmowanie indywidualnej pracy dydaktycznej z uczniami (w tym uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi),

(k) podejmowanie działań wychowawczych w toku pracy dydaktycznej, w miarę pojawiających się problemów, w sytuacjach: zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych, nieprzestrzegania ustalonych zasad,

(l) podejmowanie współpracy z innymi nauczycielami, wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym, psychologiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami;

5. analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym:

- (a) prowadzenie dokumentacji praktyki,
- (b) konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką,
- (c) ocenę własnego funkcjonowania w toku wypełniania roli nauczyciela (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron),
- (d) ocenę przebiegu prowadzonych lekcji (zajęć) oraz realizacji zamierzonych celów,
- (e) konsultacje z Mentorem w celu omawiania obserwowanych i prowadzonych lekcji (zajęć),
- (f) omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie studentów.

Rozdział III.

Charakterystyka Praktyk Dydaktycznych

1. **Charakter:** Praktyki mają charakter zawodowy.
2. **Tryb:** Praktyki są realizowane w trybie ciągłym w grupach studenckich oraz w formie indywidualnej praktyki zblokowanej.
3. **Typy praktyk:** Praktyka Śródroczna Obserwacyjna oraz Praktyka Zblokowana
4. **Czas trwania:** Praktyka Śródroczna Obserwacyjna trwa maksymalnie 12 tygodni w semestrze III i maksymalnie 12 tygodni w semestrze IV; Praktyka Zblokowana trwa minimum 4 tygodnie i realizowana jest we wrześniu oraz w V semestrze studiów.
5. **Wymiar godzinowy:** 120 godzin.
6. **Termin realizacji:** Praktyka Śródroczna Obserwacyjna realizowana jest w trakcie II roku studiów: (a) w semestrze III w formie obserwacji wstępnej ukierunkowanej zadaniami wyznaczonymi na kartach obserwacyjnych oraz w korelacji z treściami programu realizowanego w ramach przedmiotu *Podstawy dydaktyki*, (b) w semestrze IV w korelacji z treściami programu realizowanego w ramach przedmiotu *Dydaktyka języka angielskiego* prowadzonego przez nauczyciela PSW (z wykorzystaniem kart obserwacyjnych); Praktyka Zblokowana odbywana jest we wrześniu, po zakończeniu II roku studiów, (zalecane jest odbycie 60-70% praktyki) oraz w semestrze V (zalecane jest odbycie 30-40% praktyki).

Rozdział IV.

Organizacja i opis poszczególnych typów Praktyk Dydaktycznych

Praktyki Dydaktyczne składają się z następujących elementów:

1. Praktyka Śródroczna Obserwacyjna - 24 godziny, w tym:

- obserwacje lekcji w przedszkolu i/lub szkole podstawowej w klasach 1-3: 12 godzin,
- obserwacje lekcji w szkole podstawowej w klasach 4-6: 12 godzin,

Celem Praktyki Śródrocznej Obserwacyjnej jest przygotowanie studentów do odbycia Praktyki Zblokowanej przez nabywanie i rozwijanie umiejętności prowadzenia celowej, ukierunkowanej obserwacji lekcji i jej dokumentowania w formie kart obserwacyjnych. Podejście refleksyjne pozwala studentom dokonać analizy różnych aspektów pracy pedagogicznej / dydaktyczno-wychowawczej w przedszkolu i/lub w szkole podstawowej i jej wymogów oraz wyciągnąć odpowiednie wnioski.²

Forma: wizyty w szkołach, obserwacje lekcji ukierunkowane przez Mentora i nauczyciela przedmiotu *Podstawy dydaktyki / Dydaktyka języka angielskiego* w PSW, praca z wykorzystaniem kart obserwacyjnych.

Treści: w semestrze III o charakterze wstępnej obserwacji ukierunkowanej zadaniami na kartach obserwacyjnych oraz skorelowane z programem przedmiotu *Podstawy dydaktyki*, w semestrze IV w korelacji z treściami programowymi przedmiotu *Dydaktyka języka angielskiego* prowadzonego w PSW³ (zadania na kartach obserwacyjnych).

2. Praktyka Zblokowana – 96 godzin, w tym:

- obserwacje lekcji i asystowanie Mentorowi – minimum 30 godzin (z możliwością podziału na: minimum 20 godzin obserwacji lekcji języka kierunkowego oraz maksimum 10 godzin obserwacji lekcji innego języka obcego znanego studentowi),
- samodzielne prowadzenie lekcji – wymagane: 35 godzin, zalecane: 42 godziny⁴,
- poznanie specyfiki, zasad organizacji i funkcjonowania szkoły/placówki, w której odbywa się praktyka; udział w różnorodnych formach dydaktyczno-wychowawczej pracy szkoły/placówki; omawianie lekcji (zajęć) z Mentorem oraz (w zależności od decyzji Mentora) obserwacje lekcji – razem: 24 godziny.

Celem Praktyki Zblokowanej jest udział studenta w pracy pedagogicznej / dydaktyczno-wychowawczej i życiu przedszkola / szkoły podstawowej (tzn. prowadzenie obserwacji lekcji języka kierunkowego i innych języków obcych znanych studentowi, asystowanie Mentorowi, samodzielne przygotowywanie konspektów lekcji i pomocy dydaktycznych, samodzielne prowadzenie lekcji kierunkowego języka obcego, stosowanie różnorodnych form pracy przy

² Studenci zainteresowani zdobyciem dodatkowego doświadczenia mogą uczestniczyć w wybranych formach działalności przedszkola/szkoły podstawowej za zgodą i pod nadzorem Mentora, u którego odbywają się praktyki oraz za zgodą dyrekcji przedszkola/szkoły (np. pozalekcyjna praca z uczniami – pomoc w prowadzeniu kółek zainteresowań, pomoc uczniom w odrabianiu prac domowych i przygotowywaniu się do zajęć szkolnych, praca w organizacjach szkolnych, samorządzie uczniowskim, pomoc w bibliotece, pomoc w przygotowywaniu akademii, apeli i innych uroczystości szkolnych, wycieczek, itp.).

³ W zakresie przedmiotu *Podstawy dydaktyki / Dydaktyka języka angielskiego* (dydaktyka przedmiotowa) zapewnia się czas na przygotowanie studentów do praktyki oraz jej omówienie.

⁴ W przypadku przeprowadzenia 35 lekcji, pozostałe 7 godzin lekcyjnych należy rozdysponować pomiędzy obserwacjami lekcji i udziałem w różnych formach pracy pedagogicznej / dydaktyczno-wychowawczej szkoły (do decyzji Mentora).

wykorzystaniu najnowszych technik i metod nauczania języków obcych, opracowywanie samodzielnie i/lub z pomocą Mentora testów dydaktycznych w celu sprawdzenia wiadomości i umiejętności uczniów, sprawdzanie zeszytów, prac domowych i klasowych uczniów, obserwacje lekcji wychowawczych, zapoznanie się z pracą pedagoga szkolnego, poznanie typów i charakteru trudności wychowawczych w pracy z dziećmi i młodzieżą oraz sposobami radzenia sobie z tymi problemami, praca indywidualna z uczniem w celu określenia jego potrzeb, trudności i oczekiwań związanych z funkcjonowaniem szkoły).

Formy: udział w różnorodnych formach pracy przedszkola i/lub szkoły podstawowej, w których odbywa się praktyka; obserwowanie zajęć języka kierunkowego i/lub innych języków obcych znanych studentowi; asystowanie Mentorowi / prowadzenie zajęć wspólnie z Mentorem; samodzielne prowadzenie zajęć.

Treści: wynikające z zajęć programowych realizowanych w przedszkolu i/lub szkole podstawowej, w których odbywa się praktyka, z wykorzystaniem wiedzy i umiejętności zdobytych na zajęciach *Podstawy dydaktyki / Dydaktyka języka angielskiego* w PSW, podczas Praktyki Śródrocznej Obserwacyjnej oraz wynikające z uczestnictwa w różnych formach pracy przedszkola / szkoły podstawowej.

Rozdział VI.

Zaliczenie Praktyk Dydaktycznych

Praktyki Dydaktyczne uznane są za zaliczone, jeśli student w całym cyklu kształcenia uzyska zaliczenia z poszczególnych ich elementów. Otrzymuje wtedy ocenę końcową, której składowymi częściami są:

1. Zaliczenie z oceną Praktyki Śródrocznej Obserwacyjnej dokonywane przez Opiekuna Praktyk w PSW na podstawie dokumentacji cyklu obserwacji lekcji, na którą składają się:

- prawidłowo wypełniony Dziennik Praktyk (tzn. zawierający wymagane wpisy, pieczęcie, podpisy oraz zwięzły zapis przebiegu każdej jednostki lekcyjnej wraz z polekcyjną refleksją studenta);
- aktywny udział podczas omawiania wybranych aspektów procesu dydaktycznego oraz pracy nauczyciela i ucznia w trakcie zajęć *Podstawy dydaktyki* oraz *Dydaktyka języka angielskiego* w PSW z wykorzystaniem sporządzonych samodzielnie notatek z obserwacji lekcji, poświadczony wpisem nauczycieli ww. przedmiotów w PSW na końcu Dziennika Praktyk (na stronie: *Uwagi zakładów pracy*)⁵;
- lista obecności na zajęciach obserwacji i zaliczenie praktyki przez Mentora wpisane na końcu Dziennika Praktyk (na stronie: *Uwagi zakładów pracy*).

⁵ Studenci sporządzają notatki z obserwacji lekcji w odpowiedzi na zadania wyznaczone przez nauczycieli przedmiotów *Podstawy dydaktyki* (III semestr studiów) oraz *Dydaktyka języka angielskiego* (IV semestr) w PSW w formie kart obserwacyjnych. Każdy student zobowiązany jest systematycznie wypełniać karty, przynosić je na ww. zajęcia, a na koniec semestru przedłożyć prowadzącym ww. przedmioty komplet kart w portfolio.

2. **Zaliczenie z oceną Praktyki Zblokowanej** wystawione na podstawie dokumentacji (portfolio), która obejmuje:

- **konspekty** samodzielnie przeprowadzonych **minimum 35 lekcji** (dotyczy braku możliwości samodzielnego przeprowadzenia zalecanych 42 jednostki lekcyjnej) wraz z refleksją polekcyją studenta, z których **jeden** jest sprawdzany szczegółowo i oceniany;
- **Raport z pracy pedagogicznej / dydaktyczno-wychowawczej** przedszkola / szkoły podstawowej wraz z refleksją studenta, zaakceptowany i podpisany przez Mentora;
- **raport pt. Analiza pracy nauczyciela**, zaakceptowany i podpisany przez Mentora,
- **raport pt. Analiza pracy własnej i jej efektów**, zaakceptowany i podpisany przez Mentora,
- **raport pt. Analiza pracy ucznia**, zaakceptowany i podpisany przez Mentora,
- prawidłowo wypełniony **Dziennik Praktyk** (tzn. zawierający wymagane wpisy, pieczęcie, podpisy oraz zwięzły zapis przebiegu każdej jednostki lekcyjnej wraz z polekcyjną refleksją studenta);
- **opinię i ocenę** pracy studenta wystawioną przez Mentora w placówce, w której student odbywał Praktykę Zblokowaną, wpisaną na końcu Dziennika (na stronie: *Uwagi zakładów pracy*).⁶

Rozdział VII.

Zaliczenie Praktyk Dydaktycznych na podstawie wykonywanej pracy

Student może ubiegać się o zaliczenie części lub całości Praktyk Dydaktycznych, jeśli przedłoży:

- **zaświadczenie o zatrudnieniu** w placówce pedagogicznej w charakterze nauczyciela kierunkowego języka obcego w okresie pozwalającym na prowadzenie zajęć i uczestniczenie w życiu szkoły przez min. 120 godzin;
- dokumentację przeprowadzonych lekcji (**konspekty** dokumentujące przebieg 42 jednostek lekcyjnych);
- **raport** z pracy pedagogicznej / dydaktyczno-wychowawczej szkoły;
- **ocenę pracy** wystawioną przez dyrekcję szkoły (okres zatrudnienia studenta nie może być krótszy niż 4 tygodnie).

Rozdział VIII.

Zaliczenie Praktyk Dydaktycznych odbytych za granicą

Nie ma możliwości zaliczenia całości Praktyk Dydaktycznych wyłącznie na podstawie dokumentacji praktyk odbytych za granicą.

⁶ Uwaga: Ocena wystawiona przez Mentora w przedszkolu / szkole podstawowej, w której student odbywał Praktykę Zblokowaną nie jest ostateczną oceną z Praktyk Dydaktycznych w PSW.

Student może ubiegać się o zaliczenie części Praktyk Dydaktycznych odpowiadającej **15 godzinom obserwacji lekcji i/lub 17 godzinom samodzielnie przeprowadzonych lekcji** w ramach Praktyki Zblokowanej. Pozostałe obowiązkowe **15 godzin obserwacji** oraz min. **25 godzin lekcji prowadzonych samodzielnie** w ramach Praktyki Zblokowanej należy przeprowadzić w wybranej polskiej szkole pod opieką Mentora po zakończeniu II roku studiów, tzn. we wrześniu i/lub w trakcie V semestru studiów. Jednocześnie należy proporcjonalnie rozdysponować pozostałe 24 godziny praktyk przeznaczone na kontakt z Mentorem i ukierunkowaną/nadzorowaną przez niego pracę studenta (tzn. maksymalnie 10 godzin można zaliczyć za granicą i minimalnie 14 godzin należy odbyć w polskiej szkole).

Wszystkie zajęcia odbyte w kraju i za granicą należy udokumentować i przedłożyć Opiekunowi Praktyk w PSW, zgodnie z wymaganiami wyszczególnionymi w *Programie Praktyk Dydaktycznych* (patrz: Rozdział VI).

Student jest zobowiązany do uczestniczenia w obowiązkowym cyklu Praktyki Śródrocznej Obserwacyjnej będącej częścią kształcenia w PSW w powiązaniu z zajęciami *Podstawy dydaktyki / Dydaktyka języka angielskiego* oraz do złożenia dokumentacji niezbędnej do zaliczenia tej części praktyki Opiekunowi Praktyk w ustalonym terminie. Ta część praktyki nie może być odbywana za granicą.

Rozdział IX.

Termin złożenia dokumentacji

Praktyka Śródroczna Obserwacyjna: Dokumentację potwierdzającą odbycie praktyk w przedszkolu i/lub w szkole podstawowej student zobowiązany jest złożyć w terminie wyznaczonym przez Opiekuna Praktyk w PSW (termin zaliczenia każdej z dwóch części praktyki wyznaczany jest nie później niż na tydzień przed zakończeniem zajęć programowych w danym semestrze studiów – w III i IV semestrze).

Praktyka Zblokowana: Student zobowiązany jest do przygotowania i złożenia Opiekunowi Praktyk dokumentacji niezbędnej do zaliczenia całości praktyk dydaktycznych w terminie wyznaczonym przez Opiekuna Praktyk w PSW w V semestrze studiów. W uzasadnionych przypadkach termin ten może ulec wydłużeniu za zgodą Opiekuna Praktyk.

Rozdział X.

Hospitacje praktyk

Praktyka Śródroczna Obserwacyjna: Opiekun praktyk w PSW nawiązuje współpracę i pozostaje w stałym kontakcie z Mentorem w placówce, w której odbywają się praktyki i może wizytować wybrane zajęcia obserwacji lekcji.

Praktyka Zblokowana: Opiekun Praktyk w PSW może przeprowadzać hospitacje zajęć studenta. Rozpoczynając praktykę student ma obowiązek złożyć Opiekunowi plan swoich zajęć i powiadamiać Opiekuna o ewentualnych zmianach.

Rozdział XI.

Skala ocen

Skala ocen jest zgodna ze skalą obowiązującą w systemie oceniania przedmiotowego w PSW: 2,0 - brak zaliczenia, ocena niedostateczna; 3,0 – ocena dostateczna; 3,5 – ocena dostateczna plus; 4,0 – ocena dobra; 4,5 – ocena dobra plus; 5,0 – ocena bardzo dobra.

**Studia stacjonarne: schemat Praktyk Dydaktycznych
 120 godzin w cyklu kształcenia**

Rodzaj praktyki	Ilość godzin	Miejsce	Nauczyciel odpowiedzialny	Zaliczenie
II rok studiów				
Praktyka Śródroczna Obserwacyjna odbywana w grupach studenckich	12 12 (12 godzin w III semestrze i 12 godzin w IV semestrze)	Przedszkole i/lub szkoła podstawowa klasy 1-3 (semestr III lub IV zależnie od uzgodnień z Mentorem/Mentorami) Szkoła podstawowa klasy 4-6 (semestr III lub IV, jw.)	Mentor odpowiedniej szkoły we współpracy z Opiekunem Praktyk w PSW	Na podstawie złożonej dokumentacji – Dziennika Praktyk, obecności na zajęciach obserwacji i zaliczenia wystawionego przez Mentora oraz wpisu nauczyciela przedmiotu <i>Podstawy dydaktyki</i> (III semestr) / <i>Dydaktyka języka angielskiego</i> (IV semestr) - zaliczenie z oceną przez Opiekuna Praktyk w PSW w III i w IV semestrze studiów
Aktywny udział w pracy szkoły	w wymiarze dowolnym z inicjatywy studenta, za zgodą Mentora			
Po II roku studiów: wrzesień i/lub V semestr studiów				
Praktyka Zblokowana	96 (obserwacje lekcji i asystowanie Mentorowi: min. 30 godzin ; lekcje samodzielnie prowadzone: min. 35 godzin (zaleca się przeprowadzenie 42 godziny) ; poznanie specyfiki funkcjonowania szkoły, udział w różnorodnych formach pracy dydaktyczno-wychowawczej oraz omawianie lekcji (zajęć) z Mentorem: 24 godziny)	Typ szkoły: wybrany przez studenta – przedszkole i/lub szkoła podstawowa - placówki, do pracy w których absolwent studiów uzyskuje kwalifikacje	Mentor w wybranej szkole	Na podstawie złożonej dokumentacji (portfolio) – Dziennika Praktyk, konspektów lekcji, raportów oraz opinii i oceny Mentora - zaliczenie z oceną wystawione przez Opiekuna Praktyk w PSW w V semestrze studiów* *Do portfolio należy dołączyć dokumentację Praktyki Śródrocznej Obserwacyjnej (Dzienniki Praktyk)

Kluczowe komponenty zaliczenia Praktyk Dydaktycznych:

1. Zaliczenie z oceną odbycia Praktyki Śródrocznej Obserwacyjnej w III i IV semestrze studiów;
2. Zaliczenie z oceną odbycia Praktyki Zblokowanej po II roku studiów - we wrześniu i/lub w V semestrze studiów.

Opracowanie: dr Małgorzata Dąbrowska
 Konsultacja: mgr Urszula Szalast-Bytys

Załącznik nr 1 do uchwały nr 6/2014-2015
Rady Wydziału Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych
Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II
w Białej Podlaskiej z dnia 5 grudnia 2014 r.
w sprawie zatwierdzenia programu praktyk
na kierunku Filologia: specjalność Filologia angielska

Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej

Wydział Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych

Katedra Nauk Humanistycznych i Społecznych

Zakład Neofilologii

Kierunek: Filologia – Specjalność: Filologia angielska
Studia pierwszego stopnia - Specjalizacja: Nauczycielska

Rok akademicki: 2014 / 2015

REGULAMIN PRAKTYK DYDAKTYCZNYCH

Studia stacjonarne

Obowiązki organizatorów i uczestników Praktyk Dydaktycznych

Zalecenia i wymagania

Rozdział I.

Obowiązki Opiekuna Praktyk Dydaktycznych⁷

Do obowiązków Opiekuna Praktyk należy:

- (1) opracowanie i aktualizowanie programów praktyk;
- (2) składanie propozycji miejsca przeprowadzenia praktyk w szkołach, z którymi Uczelnia zawrze porozumienia w sprawie ich przeprowadzenia;
- (3) zapoznanie studentów przed rozpoczęciem praktyk z programem praktyk, zasadami ich organizacji, specyfiką, organizacją i zasadami funkcjonowania placówek, w których będą odbywali praktykę oraz terminem i sposobem zaliczenia praktyk;
- (4) sprawowanie nadzoru dydaktyczno-wychowawczego nad praktyką, w tym kontrolowanie i ocenianie aktywności studentów w czasie praktyk oraz przestrzegania przez studentów porządku i dyscypliny pracy w placówce, w której odbywają praktyki oraz bieżący kontakt z mentorem (dotyczy praktyk odbywanych grupowo);
- (5) pomoc studentom w rozwiązywaniu wszelkich problemów związanych z odbywaną praktyką;
- (6) niezwłoczne informowanie Dziekana i Rektora o wszelkich okolicznościach mających wpływ na prawidłową realizację praktyk, w tym o nagannych zachowaniach słuchaczy w czasie odbywania praktyki naruszających porządek i dyscyplinę pracy placówki;
- (7) przeprowadzenie zaliczenia praktyk - Opiekun Praktyk w PSW sprawdza całość dokumentacji stanowiącej podstawę zaliczenia Praktyk Dydaktycznych, jej poprawność i zgodność z wymogami wyszczególnionymi w *Programie Praktyk Dydaktycznych* oraz ocenia ją i - biorąc pod uwagę ocenę i opinie uzyskane przez studenta w okresie trwania praktyk - wystawia ocenę końcową.
- (8) Ponadto, Opiekun Praktyk w PSW może wizytować wybrane zajęcia obserwacji lekcji i/lub udziału studentów w różnych formach pracy szkoły w ramach Praktyki Obserwacyjnej.
- (9) Opiekun Praktyk w PSW może przeprowadzać hospitacje zajęć studentów w trakcie Praktyki Zblokowanej.
- (10) Opiekun Praktyk w PSW pozostaje w stałym kontakcie z nauczycielami przedmiotów *Podstawy dydaktyki* oraz *Dydaktyka języka angielskiego* w PSW, zwłaszcza w zakresie koordynacji działań dotyczących organizacji i przebiegu Praktyki Obserwacyjnej Śródrocznej.

⁷ Regulamin praktyk Wydziału Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych, Wydziału Nauk Technicznych i Ekonomicznych PSW im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej określa obowiązki organizatorów i uczestników praktyk, w tym opiekuna praktyk (zob. § 6)

Rozdział II.

Obowiązki Mentorów⁸

Mentor, z którym Uczelnia zawarła porozumienie obowiązany jest zapewnić studentom skierowanym do odbycia praktyki warunki niezbędne do realizacji jej programu, a w szczególności:

- (1) zapewnić studentom odpowiednie stanowisko pracy zgodne z programem praktyki oraz warunki pracy odpowiadające normom wskazanym w przepisach prawa pracy;
- (2) zapoznać studentów z regulaminem pracy placówki, w której odbywa się praktyka oraz z przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, a także ochrony tajemnicy państwowej i służbowej;
- (3) nadzorować wykonywanie przez studentów zadań wynikających z programu praktyki;
- (4) potwierdzić w Dzienniku Praktyk odbycie praktyki;
- (5) sporządzić opinię o praktykancie.

Praktyka Śródroczna Obserwacyjna⁹:

Mentor zobowiązany jest:

- (1) prowadzić listę obecności studentów na lekcjach obserwowanych i przekazać tę listę Opiekunowi Praktyk w PSW po zakończeniu cyklu praktyk;
- (2) dokonać wpisu zaliczenia lub braku zaliczenia praktyki na końcu Dziennika Praktyk, na stronie *Uwagi zakładów pracy*;
- (3) powiadomić Opiekuna Praktyk o wszelkich problemach wynikających z odbywania praktyk przez studentów;
- (4) pozostawać w stałym kontakcie z Opiekunem Praktyk w PSW, do niego kierować pytania i – jeśli zachodzi taka potrzeba – konsultować z nim problemy i/lub rozwiązania problemów dotyczących praktyk;
- (5) udzielać studentom pomocy i odpowiedzi na pytania związane z przebiegiem procesu dydaktycznego, w tym z bieżącymi zadaniami wynikającymi z pracy z kartami obserwacyjnymi.
- (6) Ponadto, w miarę możliwości i zależnie od potrzeb szkoły Mentor wyraża zgodę i organizuje oraz nadzoruje pracę studentów na rzecz szkoły, jeśli wyrażą oni chęć zdobycia doświadczenia dodatkowego.

⁸ jw. (zob. § 9)

⁹ Obowiązki Mentora wynikają z celów ogólnych Praktyk Dydaktycznych, celów Praktyki Śródrocznej Obserwacyjnej oraz z zaleceń i wymogów dotyczących pracy studenta przedstawionych w rozdziale IV poniżej.

Praktyka Zblokowana¹⁰:

Mentor zobowiązany jest:

- (1) zapewnić studentowi odpowiednie warunki praktyk i możliwości uczestniczenia w różnych formach pracy pedagogicznej i dydaktyczno-wychowawczej oraz w życiu szkoły w taki sposób, aby student obserwował lekcje kierunkowego języka obcego (oraz innych języków obcych znanych studentowi – w miarę możliwości), asystował Mentorowi w prowadzeniu zajęć/prowadził lekcje wspólnie z Mentorem, pod opieką Mentora i samodzielnie przygotowywał plany lekcji oraz prowadził zajęcia samodzielnie, otrzymał informacje zwrotne na temat dobrych i słabych stron przeprowadzonych przez siebie zajęć, a także zapoznał się z organizacją zajęć i strukturą szkoły, z dokumentacją szkolną, brał udział w radach pedagogicznych, sprawował nadzór w czasie przerw – pełnił dyżury na korytarzach szkolnych, sprawdzał zeszyty, prace domowe i klasowe uczniów, wypełniał dziennik klasowy, obserwował lekcje wychowawcze, aktywnie włączał się do różnorodnych form pracy szkolnej, kontaktował się z pedagogiem / psychologiem szkolnym w celu zaznajomienia się z trudnościami wychowawczymi w pracy z dziećmi i młodzieżą oraz sposobami radzenia sobie z problemami natury wychowawczej, pracował z uczniami wymagającymi szczególnej indywidualnej uwagi w celu określenia ich potrzeb, trudności oraz oczekiwań związanych z funkcjonowaniem szkoły, itp.;
- (2) dokonać wpisu zaliczenia lub braku zaliczenia praktyki na końcu Dziennika Praktyk (opinia wraz z oceną wystawioną zgodnie ze skalą ocen obowiązującą w PSW), na stronie *Uwagi zakładów pracy* oraz rzetelnie wypełnić dokumentację niezbędną do zaliczenia praktyki, wyszczególnioną w *Programie Praktyk Dydaktycznych*;
- (3) po zakończonej praktyce wystawić studentowi ocenę zgodnie ze skalą ocen obowiązującą w PSW oraz wyrazić opinię na temat pracy studenta w formie pisemnej (na stronie: *Uwagi zakładów pracy*), uwzględniając efekty uczenia się w trakcie trwania Praktyk Dydaktycznych i metody ich weryfikacji przedstawione w niniejszym Programie.

Uwaga: Opinia, ocena, uwagi i wnioski wpisane do Dziennika Praktyk przez Mentora są częścią składową końcowej oceny Praktyk Dydaktycznych przez Opiekuna Praktyk w PSW.

Rozdział III.

Obowiązki nauczycieli prowadzących przedmioty

Podstawy dydaktyki oraz Dydaktyka języka angielskiego w PSW (III i IV semestr)

Do obowiązków nauczycieli ww. przedmiotów należy:

- (1) przygotowanie zadań obserwacyjnych w formie kart obserwacyjnych oraz ukierunkowanie obserwacji lekcji w przedszkolu/szkole podstawowej¹¹;

¹⁰ Obowiązki Mentora wynikają z celów ogólnych Praktyk Dydaktycznych, celów szczegółowych Praktyki Zblokowanej oraz z zaleceń i wymogów dotyczących pracy studenta przedstawionych w rozdziale IV poniżej, a także z opisu efektów praktyk i metod ich weryfikacji.

¹¹ Zadania te powinny: (a) w III semestrze studiów ukierunkowywać wstępną obserwację działań nauczyciela i uczniów na lekcjach języka angielskiego oraz korelować z zagadnieniami omawianymi i ćwiczeniami

- (2) systematyczne monitorowanie pracy studentów z kartami obserwacyjnymi poprzez omawianie wybranych zagadnień dydaktycznych i wychowawczych na zajęciach w PSW z wykorzystaniem notatek sporządzonych przez studentów podczas obserwacji lekcji;
- (3) potwierdzenie aktywnego udziału lub stwierdzenie braku aktywności studenta w ww. dyskusjach poprzez dokonanie wpisu do Dziennika Praktyk (na stronie: *Uwagi zakładów pracy*);
- (4) utrzymywanie stałego kontaktu z Opiekunem Praktyk.

Uwaga: Nauczyciel *Podstawy dydaktyki* oraz *Dydaktyka języka angielskiego* wystawiając ocenę końcową z przedmiotu bierze pod uwagę aktywność studenta w dyskusjach prowadzonych z wykorzystaniem obserwacji lekcji i notatek na kartach obserwacyjnych.

Rozdział IV.

Obowiązki studentów¹²

Do obowiązków studenta odbywającego praktykę należy:

- (1) zapoznanie się przed rozpoczęciem praktyk z treścią Programu i Regulaminu Praktyk Dydaktycznych oraz odebranie imiennego skierowania na praktyki i Dziennika Praktyk;
- (2) respektowanie zapisów Programu i Regulaminu Praktyk Dydaktycznych oraz przestrzeganie zasad wyznaczonych przez Mentora praktyki oraz Opiekuna Praktyk w PSW;
- (3) przestrzeganie regulaminów obowiązujących w danej placówce oraz ustalonego w niej porządku i dyscypliny pracy;
- (4) przestrzeganie zasad zachowania tajemnicy służbowej oraz ochrony poufności danych w zakresie określonym przez organizatora praktyk;
- (5) przestrzeganie wymogów *Regulaminu zachowania w trakcie odbywania praktyk* podczas II roku studiów (Praktyka Śródroczna Obserwacyjna, zob. Załącznik nr 1);
- (6) złożenie Opiekunowi Praktyk w PSW planu swoich zajęć i powiadamianie Opiekuna o ewentualnych zmianach (Praktyka Zblokowana);
- (7) aktywne uczestniczenie w praktyce, umożliwiające realizację jej programu (zaleca się, aby student odbywający Praktykę Zblokowaną w pełni uczestniczył w pracy pedagogicznej/dydaktyczno-wychowawczej i życiu szkoły, tzn. zapoznał się z organizacją zajęć i strukturą szkoły, z dokumentacją szkolną, brał udział w radach pedagogicznych, sprawował nadzór w czasie przerw – pełnił dyżury na korytarzach szkolnych, sprawdzał zeszyty, prace domowe i klasowe uczniów, wypełniał dziennik klasowy, obserwował i przeprowadzał lekcje wychowawcze, aktywnie włączał się do różnorodnych form pracy szkolnej, kontaktował się z pedagogiem / psychologiem szkolnym w celu zaznajomienia się z trudnościami wychowawczymi w pracy z dziećmi i

wykonywanymi w ramach zajęć *Podstawy dydaktyki*; (b) w IV semestrze korelować z zagadnieniami omawianymi i ćwiczeniami wykonywanymi w ramach zajęć *Dydaktyka języka angielskiego*

¹² Regulamin praktyk Wydziału Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych, Wydziału Nauk Technicznych i Ekonomicznych PSW im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej określa obowiązki organizatorów i uczestników praktyk, w tym obowiązki studentów odbywających praktykę (zob. § 8)

młodzieżą oraz sposobami radzenia sobie z problemami natury wychowawczej, pracował z wymagającym szczególnej indywidualnej uwagi uczniem w celu określenia jego potrzeb, trudności oraz oczekiwań związanych z funkcjonowaniem szkoły, itp.).

- (8) zastosowanie się do zaleceń Mentora dotyczących terminów lekcji obserwowanych i lekcji samodzielnie przeprowadzanych oraz respektowanie zasad asystowania Mentorowi podczas prowadzenia zajęć (Praktyka Zblokowana);
- (9) ustalanie z Mentorem tematów lekcji do samodzielnego przygotowania na kilka dni przed datą ich prowadzenia, sporządzanie każdorazowo szczegółowego planu lekcji (konspektu) i przedstawianie planu do zatwierdzenia Mentorowi (Praktyka Zblokowana);
- (10) stosowanie się do wskazówek i zaleceń Mentora dotyczących podejmowanych przez studenta działań dydaktyczno-wychowawczych (Praktyka Zblokowana);
- (11) opracowywanie samodzielne lub z pomocą Mentora testów dydaktycznych w celu sprawdzenia wiadomości i umiejętności uczniów, jak również przygotowywanie niezbędnych pomocy dydaktycznych (Praktyka Zblokowana);
- (12) prawidłowe wypełnienie dokumentacji wymaganej do zaliczenia praktyk, w tym;
 - a. systematyczne wypełnianie Dziennika Praktyk¹³ - na bieżąco (należy stosować zwięzły zapis przebiegu kolejno obserwowanych i przeprowadzanych lekcji oraz przedstawić własne refleksje dotyczące każdej jednostki lekcyjnej – dotyczy obu typów praktyk);
 - b. dopilnowanie, aby:
 - po zakończeniu praktyk każda strona Dziennika Praktyk była opatrzona pieczęcią szkoły, w której odbywały się Praktyka Śródroczna Obserwacyjna i Praktyka Zblokowana,
 - w części końcowej Dziennika Praktyk znalazła się opinia Mentora nadzorującego praktyki w danej placówce wraz z oceną praktyk (tzn. bardzo dobry / 5,0; dobry / 4,0; dostateczny / 3,0; niedostateczny / 2,0); dopuszczalne są oceny opatrzone znakiem 'plus' (np. 4,5; 3,5) (Praktyka Zblokowana);
 - c. uzyskanie poświadczenia odbycia praktyk (podpis dyrektora i pieczęć szkoły) bezpośrednio po ich zakończeniu (str. 2 i 3 Dziennika); Dziennik przekazany do podpisu powinien być opatrzony pieczęcią uczelni oraz powinien zawierać podpisy Mentora na każdej z wypełnionych kart tygodniowych (dotyczy obu typów praktyk);
 - d. dołączenie szczegółowych konspektów z przeprowadzonych 35-42 lekcji wraz z komentarzem dotyczącym procesu planowania i prowadzenia zajęć, podpisanych przez Mentora praktyki (Praktyka Zblokowana);
 - e. wpisanie do Dziennika Praktyk oraz w raportach z obserwacji i prowadzenia lekcji oraz uczestnictwa w różnych formach pracy pedagogicznej / dydaktyczno-wychowawczej szkoły własnych refleksji (tzn. korzyści, problemy, zadania i wnioski na przyszłość) (jw.);
 - f. przedstawienie następujących informacji (najlepiej w formie tabeli) w zeszytach dokumentujących dodatkowe działania i/lub aktywny udział studenta w różnych formach pracy szkoły, podejmowane z inicjatywy studenta i za zgodą Mentora: data, lekcja / rodzaj zajęć w szkole danego typu, czego się nauczyłem podczas zajęć, jakie umiejętności nabyłem w zakresie różnych form pracy szkolnej, jak mogę wykorzystać nowo nabytą

¹³ Dziennik Praktyk jest dokumentem odbycia praktyk i powinien być wypełniony w języku polskim, czytelnie i poprawnie pod względem formalnym.

wiedzę i umiejętności w przyszłej pracy jako nauczyciel języka obcego (wnioski),
poświadczenie – podpis osoby nadzorującej zajęcia, pieczęć placówki (dotyczy obu typów
praktyk);

- g. zastosowanie się do zasad przygotowywania planów lekcji zgodnie z wymogami wprowadzonymi na zajęciach *Podstawy dydaktyki* oraz *Dydaktyka języka angielskiego w PSW* (plany pisane są w kierunkowym języku obcym; Praktyka Zblokowana);
- (13) przestrzeganie wyznaczonych terminów zaliczeń praktyk obu typów, w tym rzetelne przygotowanie i złożenie dokumentacji stanowiącej podstawę zaliczenia Praktyk Dydaktycznych w terminie wyznaczonym przez Opiekuna Praktyk w PSW w V semestrze studiów (po zakończeniu Praktyki Zblokowanej);
- (14) uczestniczenie w spotkaniach wyznaczonych przez Opiekuna Praktyk w PSW.

Uwaga: Opiekun Praktyk w PSW przedstawia *Program Praktyk Dydaktycznych i Regulamin Praktyk Dydaktycznych* na spotkaniu ogólnym, co nie zwalnia studenta z obowiązku osobistego zapoznania się z tymi dokumentami (dostępne u starostów grup oraz u Opiekuna Praktyk) i pisemnego potwierdzenia zapoznania się z zawartymi w nich informacjami najpóźniej do 15 listopada roku akademickiego, w którym rozpoczyna II rok studiów w PSW.

Opracowanie: dr Małgorzata Dąbrowska
Konsultacja: mgr Urszula Szalast-Bytys

Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej

Wydział Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych

Katedra Nauk Humanistycznych i Społecznych

Zakład Neofilologii

Kierunek: Filologia – Specjalność: Filologia angielska
Studia pierwszego stopnia - Specjalizacja: Nauczycielska

Rok akademicki: 2014 / 2015

Program Praktyk Dydaktycznych: schemat ogólny

Studia stacjonarne

- (1) **W trakcie drugiego roku studiów**, w semestrze III i IV: **Praktyka Śródroczna Obserwacyjna** w wymiarze **24 godzin** (tzn. 12 godzin w przedszkolu i/lub szkole podstawowej w klasach 1-3 oraz 12 godzin w szkole podstawowej w klasach 4-6), realizowana (a) w semestrze III w formie obserwacji wstępnej ukierunkowanej zadaniami wyznaczonymi na kartach obserwacyjnych, w korelacji z treściami programowymi przedmiotu *Podstawy dydaktyki*; (b) w semestrze IV w korelacji z treściami programowymi przedmiotu *Dydaktyka języka angielskiego* w PSW. Obserwacje lekcji kierunkowego języka obcego odbywają się w grupach studenckich.

RAZEM: 24 tygodnie

- (2) Po drugim roku studiów: wrzesień i V semestr studiów: **Praktyka Zblokowana** w wymiarze **96 godzin** (tzn. obserwacje lekcji i asystowanie Mentorowi: minimum 30 godzin; samodzielnie prowadzenie lekcji kierunkowego języka obcego: minimum 35 jednostek lekcyjnych (zaleca się przeprowadzenie 42 lekcji); poznanie specyfiki funkcjonowania szkoły/placówki, uczestnictwo w różnych formach pracy w przedszkolu i/lub szkole podstawowej, omawianie zajęć z Mentorem oraz, w zależności od decyzji Mentora, obserwacje lekcji: 24 godziny).

RAZEM: zalecany czas trwania Praktyki Zblokowej: min. 4 tygodnie.

Opracowanie: dr Małgorzata Dąbrowska

Konsultacja: mgr Urszula Szalast-Bytys

ARKUSZ OCENY PRAKTYK DYDAKTYCZNYCH

Imię i nazwisko:

Nr albumu:

Dokumentacja praktyk pod względem ilościowym:

- 1) Zaliczenie odbycia Praktyk Śródrocznych Obserwacyjnych:
 - (a) Dziennik Praktyk zaliczono brak zaliczenia
 - (b) Zaliczenie przez Mentora praktyki zaliczono brak zaliczenia
 - (c) Wpis nauczyciela przedmiotu *Podstawy dydaktyki / Dydaktyka języka angielskiego* w Dzienniku Praktyk zaliczono brak zaliczenia
 - (d) Zeszyt Udziału w Pracy Szkoły (opcjonalnie) zaliczono brak zaliczenia
- 2) Zaliczenie odbycia Praktyki Zblokowanej: portfolio zawierające:
 - a.) Dziennik Praktyk: zaliczono brak zaliczenia
 - b.) Konspekty przeprowadzonych minimum 35 lekcji (zaleca się przeprowadzenie 42 lekcji) wraz z refleksją po-lekcyjną / wnioskami studenta: zaliczono brak zaliczenia
 - c.) Ocena wybranego konspektu lekcji:
 - d.) Raport z pracy pedagogicznej / dydaktyczno-wychowawczej szkoły (zawierający informacje dotyczące w szczególności: realizowanych przez daną placówkę zadań dydaktycznych, sposobu jej funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji i form współpracy z rodzicami, z uwzględnieniem opisu problemów wychowawczych i edukacyjnych w danej placówce), zaakceptowany i podpisany przez Mentora: zaliczono brak zaliczenia
 - e.) Raport: *Analiza pracy nauczyciela*, zaakceptowany i podpisany przez Mentora Praktyki Zblokowanej: zaliczono brak zaliczenia
 - f.) Raport: *Analiza pracy własnej i jej efektów*, zaakceptowany i podpisany przez Mentora Praktyki Zblokowanej zaliczono brak zaliczenia
 - g.) Raport: *Analiza pracy ucznia*, zaakceptowany i podpisany przez Mentora: zaliczono brak zaliczenia
 - h.) Opinia i ocena wystawiona przez Mentora:
opinia: **pozytywna** **negatywna** ocena:

Ocena ogólna – średnia ocena wystawiona na podstawie w/w dokumentów przez Opiekuna Praktyk w PSW:

Biała Podlaska, dn. Podpis Opiekuna Praktyk:

Załącznik nr 1 do Programu i Regulaminu Praktyk Dydaktycznych

Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej
Wydział Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych
Katedra Nauk Humanistycznych i Społecznych
Zakład Neofilologii

PRAKTYKA ŚRÓDROCZNA OBSERWACYJNA, II ROK
STUDIA STACJONARNE

Kierunek: Filologia, Specjalność: Filologia angielska
Specjalizacja: nauczycielska (główna)

REGULAMIN ZACHOWANIA
w trakcie odbywania praktyk

Miejsce odbywania praktyk: Zespół Szkół z Oddziałami Integracyjnymi,
ul. Sidorska 30, Biała Podlaska

MENTORZY: nauczyciele języka angielskiego Zespołu Szkół z Oddziałami
Integracyjnymi

Studenci II roku studiów stacjonarnych uczestniczący w zajęciach obserwacji lekcji w ramach Praktyki Śródrocznej Obserwacyjnej są zobowiązani do przestrzegania wymienionych poniżej zasad. Prosimy studentów o to, aby:

1. Zmieniali obuwie przed wejściem do szkoły lub zakładali ochraniacze.
2. Oczekiwali na zajęcia przed salą, w której mają się one odbywać.
3. Przychodzili na zajęcia punktualnie.
4. Wylączali telefony komórkowe przed wejściem na zajęcia.
5. Zachowywali ciszę w czasie trwania zajęć.
6. Dbali o systematyczne uzupełnianie Dzienników Praktyk (po każdym zajęciu należy wpisać ich datę, godzinę, liczbę godzin pracy, temat zajęć (zgodny z tematem i zadaniami wyszczególnionymi na odpowiednio dobranej karcie obserwacyjnej), przebieg zajęć w podpunktach oraz krótką refleksję dotyczącą obserwowanej lekcji; na każdej *Karcie tygodniowej* Dzienniczka należy wyszczególnić okres obserwacji, którego dana karta dotyczy, tzn. *Tydzień od... do...*).
7. Po zakończeniu Praktyki Śródrocznej Obserwacyjnej złożyli Mentorowi wypełnione Dzienniki Praktyk najpóźniej w ciągu 3 dni od obserwacji ostatnich zajęć.
8. Komplet kart obserwacyjnych (10 kart) przedłożyli nauczycielowi przedmiotu *Podstawy dydaktyki* oraz *Dydaktyka języka angielskiego* w PSW w terminach przez niego ustalonych.

Procedura składania dokumentów jest następująca: Wszyscy studenci danej grupy zobowiązani są przekazać rzetelnie wypełniony Dzienniczek Praktyk (oraz Zeszyt Udziału w Pracy Szkoły¹⁴) **Staroście grupy**. Obowiązkiem Starosty jest **złożenie Dzienniczków całej grupy Mentorowi**, który poświadcza swoim podpisem prawidłowość wypełnienia każdej z Kart Tygodniowych, dokonuje wpisu zaliczenia praktyki na końcu Dzienniczka Praktyk (na stronie: *Uwagi zakładów pracy – o treści: Praktykę Śródroczną-Obszerwacyjną zaliczam / nie zaliczam - podpis*) i przekazuje je do sekretariatu w celu uzyskania pieczętki szkoły oraz pieczętki i podpisu Dyrektora szkoły (na 2 i 3 stronie Dzienniczka).

9. **Nie ma możliwości indywidualnego przekazywania dokumentacji Praktyk do podpisu Dyrekcji szkoły.**
10. Wszystkimi problemami formalnymi zajmuje się Starosta grupy w porozumieniu z Mentorem i / lub Opiekunem Praktyk w PSW.

Przypominamy, że:

1. Nie ma możliwości odpracowywania nieobecności na zajęciach Obserwacji Lekcji, z wyjątkiem nieobecności potwierdzonej zwolnieniem lekarskim lub spowodowanej wypadkiem losowym.
2. W obu wyżej wymienionych przypadkach uzasadnionej nieobecności student zobowiązany jest przed rozpoczęciem kolejnych zajęć przedstawić Mentorowi właściwy dokument usprawiedliwiający nieobecność.
3. Nieobecność nieusprawiedliwiona oznacza brak zaliczenia praktyk.
4. Osoby, które nie zmieniają obuwia nie będą wpuszczone na teren szkoły.
5. Osoby, które nie wyłączą telefonu komórkowego lub w inny sposób przyczynią się do zakłócenia przebiegu lekcji muszą natychmiast opuścić zajęcia.
6. Dyrektor szkoły nie podpisze Dzienniczków Praktyk, w których nie ma podpisów Mentora oraz wszystkich wymaganych wpisów.
7. **Jedynie Starosta grupy uprawniony jest do złożenia dokumentacji Mentorowi oraz – po uzgodnieniu z Mentorem - Dyrekcji Szkoły, a także do odebrania dokumentacji wszystkich studentów w danej grupie w miejscu i w terminie wyznaczonym przez Mentora. Nie ma możliwości indywidualnego składania dokumentów ani Mentorowi, ani Dyrekcji szkoły.**
8. Niedopuszczalne jest zwlekanie z uzyskaniem podpisów i pieczętek w dokumentacji oraz oddawanie do podpisu dokumentacji nieuzupełnionej. W uzasadnionych przypadkach (np.

¹⁴ Dotyczy osób, które zdobywają doświadczenie dodatkowe angażując się za zgodą i pod nadzorem Mentora w pracę na rzecz szkoły, w której odbywają się praktyki (np. wykonywanie gazetek szkolnych, asystowanie nauczycielowi podczas zajęć wyrównawczych, uczestnictwo w kółkach zainteresowań, itp.).

długotrwała choroba studenta w danej grupie) Starosta grupy zwraca się do Mentora z prośbą o wyznaczenie terminu i miejsca złożenia Dzienniczka Praktyk.

9. Wszelkie prośby do Mentora należy kierować poprzez Starostę grupy lub Opiekuna Praktyk w PSW.
10. Wszelkie uchybienia wynikające z nieprzestrzegania ww. zasad mogą oznaczać **brak zaliczenia Praktyki Śródrocznej Obserwacyjnej.**

MENTORZY: nauczyciele języka angielskiego Zespołu Szkół z Oddziałami Integracyjnymi

Opiekun Praktyk: dr Małgorzata Dąbrowska